

ZAKŁAD SZKOLEŃ SPECJALNYCH

103

MATERIAŁY DYDAKTYCZNE

Dariusz Śledziwski

DOWÓD OSOBISTY – ZABEZPIECZENIA
STWIERDZAJĄCE AUTENTYCZNOŚĆ
DOKUMENTU

CENTRUM SZKOLENIA POLICJI

Legionowo 2013

Zdjęcia: podkom. Waldemar Weremko
Zakład Szkoleń Specjalnych

Korekta, skład i druk:
Wydział Wydawnictw i Poligrafii
Centrum Szkolenia Policji w Legionowie
Nakład 50 egz.

SPIS TREŚCI

Wstęp	5
I. Zabezpieczenia stwierdzające autentyczność dowodu osobistego	7
1. Personalizacja	8
2. Zmienny poziom grawerowania	9
3. Kinegram	9
4. Mikrodruk.....	10
5. Efekt CLI	11
6. Efekt kineprint	11
7. Farba zmienna optycznie	12
8. Rysunek utajony	12
9. Znaki alfabetu Braille'a	13
10. Linie rozetowe	13
11. Nitka	14
12. Elementy widoczne w promieniach UV	15
13. Tło dokumentu	16
Literatura	17

Policjanci w ramach ustawowych uprawnień mają prawo legitymowania osób w celu ustalenia ich tożsamości. Jest to podstawowa czynność policjanta pełniącego służbę. Najczęściej stosowanym sposobem ustalenia tożsamości osoby podczas czynności legitymowania jest weryfikacja danych osobowych na podstawie dokumentu. Zgodnie z § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 8 lutego 2005 r. w sprawie sposobu postępowania przy wykonywaniu niektórych uprawnień Policji oraz wzorów dokumentów stosowanych w tych sprawach policjant ustala tożsamość osoby legitymowanej na podstawie:

- 1) dowodu osobistego,
- 2) paszportu,
- 3) zagranicznego dokumentu tożsamości,
- 4) innego niebudzącego wątpliwości dokumentu zaopatrzonego w fotografię i oznaczonego numerem lub serią,
- 5) oświadczenia osoby, której tożsamość została ustalona na podstawie dokumentów, o których mowa w pkt 1–4,
- 6) telefonicznego lub osobistego porozumienia się z osobą wskazaną przez osobę legitymowaną.

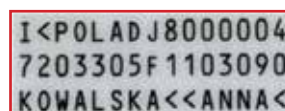
Obowiązek posiadania dowodu osobistego mają między innymi obywatele polscy zamieszkujący na terenie Rzeczypospolitej Polskiej (ustawa z dnia 10 kwietnia 1974 r. o ewidencji ludności i dowodach osobistych – Dz. U. z 2006 r. Nr 139, poz. 993, z późn. zm.). Jest to dokument, którym najczęściej legitymują się obywatele RP na terenie kraju. Na jego podstawie można bezwzględnie ustalić tożsamość osoby.

Próby ukrycia swojej tożsamości przez osoby będące w konflikcie z prawem niosą za sobą potrzebę poznania zabezpieczeń stosowanych w dowodzie osobistym, w celu weryfikacji jego autentyczności i co się z tym wiąże – tożsamości osoby.

W niniejszej publikacji przedstawiono zagadnienia związane z zabezpieczeniami występującymi w dowodzie osobistym, sposobami ich weryfikacji z pozycji osoby ustalającej dane personalne osoby legitymowanej i możliwościami potwierdzenia autentyczności dokumentu na podstawie tych zabezpieczeń.

1. Personalizacja

Dane personalne zawarte w dowodzie osobistym wykonane są techniką laserową. Zarówno na awersie, jak i na rewersie dokumentu występują dane personalne posiadacza dowodu, tj.: nazwisko, imię, nazwisko rodowe, imiona rodziców, zdjęcie, parafa, data urodzenia, płeć, numer dowodu osobistego oraz termin jego ważności – na awersie, a także adres zameldowania, miejsce urodzenia, wzrost, kolor oczu, data wydania dowodu osobistego, organ wydający dowód osobisty i numer dowodu osobistego – na rewersie. Wszystkie te dane wykonywane są techniką grawerowania laserowego płytki poliwęglanowej. Personalizacja dowodu osobistego odbywa się centralnie, a gotowy dokument ze wszystkimi danymi trafia do organów wydających dokument.

2. Zmienny poziom grawerowania

Informacje umieszczone w dolnej linii tekstowej na awersie dokumentu naniesione są na różnych płaszczyznach – data urodzenia jest wypukła, określenie płci znajduje się na równi z płaszczyzną dokumentu, natomiast data ważności – poniżej płaszczyzny dokumentu. Zastosowanie zmiennego poziomu grawerowania umożliwia to, że płytka, z której składa się dowód osobisty, posiada wiele warstw.

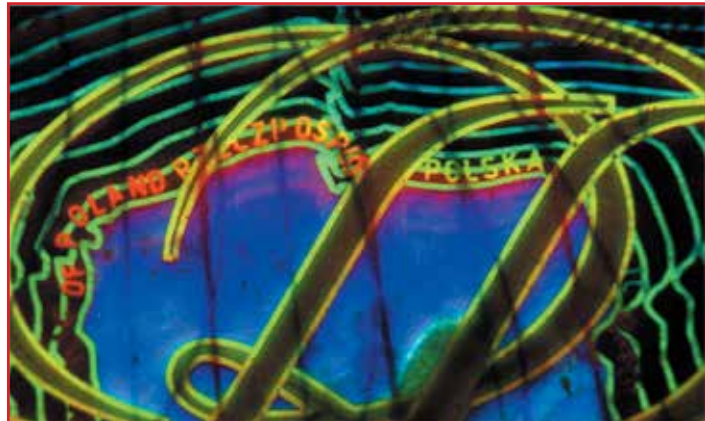

3. Kinegram

Charakterystycznym, dobrze rozpoznawalnym zabezpieczeniem użytym w nowym dowodzie osobistym jest kinegram. Jest to bardziej zaawansowana technicznie forma hologramu. Kinegram to element obcy naniesiony na płytkę tworzącą dokument. Zmienia on swoją barwę i połysk w zależności od kąta, pod jakim na niego patrzymy. Znajduje się na awersie dokumentu, w prawym dolnym rogu. Kinegram tworzą zmieniające się kontury, przechodzące od dość dokładnego rysunku granic Polski w środku do uproszczonego ich zarysu na zewnątrz. Na tle tych konturów znajduje się symbol graficzny utworzony z liter „RP”. Dodatkowym zabezpieczeniem w kinegramie jest to, że jest on zadrukowany techniką grawerowania laserowego. Na jego górnej części występuje seria i numer dowodu osobistego, a w dolnej części termin ważności dokumentu. Dodatkowo na kinegramie znajdują się liczne linie rozetowe w kolorach czerwonym i niebieskim.

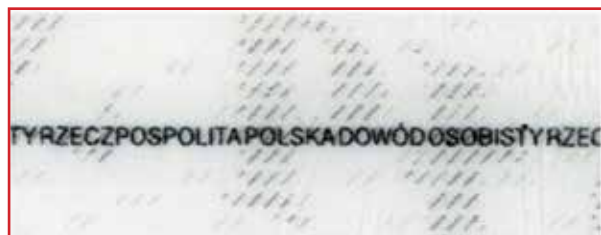

W kinegramie wokół wewnętrznego konturu granic Polski znajduje się tekst mikro-drukowy, widoczny w dużym powiększeniu, o powtarzającej się treści „RZECZPOSPOLITA POLSKA REPUBLIC OF POLAND”.

4. Mikrodruk

Mikrodruk jest zabezpieczeniem polegającym na naniesieniu na dokument tekstu, znaków, symboli takiej wielkości, aby ich odczytanie bez lupy dającej duże powiększenie było bardzo trudne, a przeważnie niemożliwe. Rozmiary nadruku powodują zlewanie się tekstu i wrażenie, iż w danym miejscu występuje tylko nieregularna linia (przerwana linia). W nowym dowodzie osobistym mikrodruk występuje w dwóch miejscach na awersie dokumentu. Linia mikrodrukowa o treści „RZECZPOSPOLITA POLSKA DOWÓD OSOBISTY” znajduje się poniżej tekstu „REPUBLIC OF POLAND / IDENTITY CARD, na wysokości górnej części zdjęcia po jego prawej stronie, przebiegając równoległe do górnej krawędzi dokumentu, kończąc się w okolicach dolnej krawędzi godła Polski. Tekst mikrodrukowy o powtarzającej się treści „RZECZPOSPOLITA POLSKA REPUBLIC OF POLAND” występuje również w kinegramie wokół wewnętrznego konturu granic Polski.

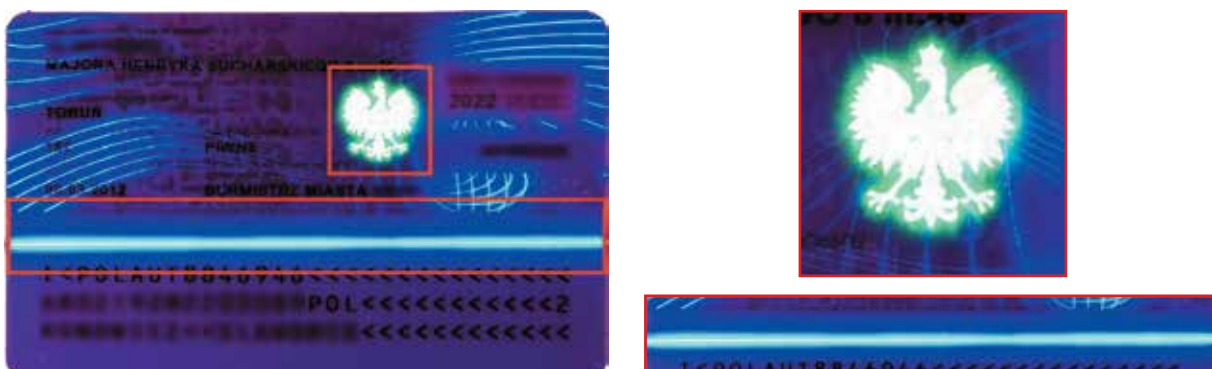

12. Elementy widoczne w promieniach UV

Po obu stronach dokumentu znajdują się nadruki, które są widoczne lub niewidoczne w świetle dziennym i sztucznym, a pod wpływem promieniowania nadfioletowego intensywnie świecą w różnych charakterystycznych kolorach. Na awersie dowodu osobistego elementami, które świecą w świetle UV, są linie rozetowe. W świetle nadfioletowym widoczny jest w dwóch kolorach symbol „RP” w lewej części, na zdjęciu właściciela dokumentu. Kolejnym elementem dostroczalnym w świetle UV są napisy „RZECZPOSPOLITA POLSKA” i „REPUBLIC OF POLAND”, które znajdują się w środkowej części dokumentu, bliżej górnej krawędzi. Również na awersie, przy prawej krawędzi dokumentu, pod znakiem godła, znajduje się wizerunek Zamku Królewskiego z kolumną Zygmunta III Wazy, który widoczny jest tylko w świetle nadfioletowym.

Na rewersie w promieniach UV świecą linie rozetowe znajdujące się w górnej części dokumentu. W promieniach nadfioletowych świeci godło, wykonane farbą zmienną optycznie, a także nitka przebiegająca równolegle do dłuższej krawędzi dokumentu, oddzielająca dane personalne od kodu znajdującego się na dole dokumentu.

13. Tło dokumentu

Tło dowodu osobistego na awersie i rewersie składa się z naniesionych kolorem białym, czerwonym i szarym, nazw miast polskich. W środkowej części dokumentu na awersie tło stanowi wizerunek godła. Na rewersie, w górnej części dokumentu, bliżej lewej krawędzi, elementem tła jest nazwa państwa – kilkakrotnie powtórzona w różnych językach, wykonana z precyzyjnych, drobnych kresek.

Literatura

Czerwiecki K., *Dowód osobisty – kilka rad, jak rozpoznać: autentyczny czy nie?*, „Człowiek i dokumenty” 2010, nr 16, wyd. Polska Wytwórnia Papierów Wartościowych S.A., Warszawa, s. 67.

http://www.cpd.msw.gov.pl/dokumenty/dowod_osobisty

http://www.pwpw.pl/dokumenty_identyfikacyjne_zabezpieczenia.html

http://www.pwpw.pl/kwartalnik_archiwum.html?id=26&magCud=29